

**Харитонюк Ж.О.**

*студент,*

*Східноєвропейський національний університет  
імені Лесі Українки*

## **ОСОБЛИВОСТІ ТА СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ**

Після впровадження медичної реформи в Україні та необхідності використання міжнародних протоколів щодо надання медичної допомоги спостерігається стрімке зростання інтересу до документів медичного спрямування іноземними мовами та перекладу медичної термінології, що призводить до необхідності дослідження способів їх перекладу.

Питанням термінології присвячені праці таких учених, як А.В. Боцман, Л.Ю. Зубова, Т.Р. Кияк, Г. Краковецька, В. Німчук, В. Передрієнко, О.Б. Петрова, Д.В. Самойлова, М. Терехова, W. Labov та ін.

Термінологія – одна з найбільш динамічних лексичних мовних систем, тому для її вивчення потрібно опиратись на історичне підґрунтя. Актуальність дослідження полягає в тому, що медична термінологічна система є однією з найбагатших. Вчені виокремлюють близько 200 галузей медицини, кожна з яких має свою систему термінів. Близько 89% усіх медичних термінів є інтернаціональними [2, с. 24]. Мета дослідження: розглянути методи та складності перекладу англійської медичної термінології на українську мову.

Серед проблем перекладу медичної термінології варто виділити такі: постійне поповнення і розгалуження термінологічного запасу, неоднозначність та відсутність прямих відповідників, національна варіативність, повсюдне використання аббревіатур та скорочень, велика кількість синонімів, вузька специфіка термінів і визначень [3, с. 18].

При перекладі медичних термінів використовуються такі основні методи: еквівалент, транслітерування, транскрибування, калькування, контекстуальна заміна, конкретизація, генералізація, описовий переклад, метод лексичних додавань [4, с. 167].

Еквівалент – слова чи словосполучення, які мають повну відповідність у мові перекладу [4, с. 127]. Приклад: *eyelid* – повіка. Транслітерування – прийом перекладу, при якому за допомогою літер мови перекладу передаються літери, що складають слово вихідної мови. Наприклад: *endoscopy* – ендоскопія. Транскрибування – це передача звукової, а не орфографічної форми слова вихідної мови літерами мови перекладу. Наприклад: *neuron* – нейрон. Калькування – це переклад

складових частин слова чи словосполучення мови оригіналу їхніми відповідниками в мові перекладу з наступним додаванням перекладених частин без будь-яких змін [1, с. 248]. Наприклад: *digestive system* – травна система. У разі контекстуальної заміни словниковий відповідник при перекладі замінюється контекстуальним, логічно з ним пов'язаним. Наприклад, *interstitial* – міжвузловий. Описовий переклад полягає в передачі значення іноземного слова за допомогою більш-менш поширеного пояснення, використовується у випадку відсутності аналогів чи еквівалентів у мові перекладу [1, с. 253]. Наприклад: *semiconductor-based micro-biosensors* – мікробіосенсори на основі напівпровідників. Метод лексичних додавань – використання додаткових лексичних одиниць в перекладі для повної передачі значення оригіналу [5, с.49]. Наприклад: *medical garden* – сад для вирощування лікарських рослин. Генералізація полягає в узагальненій передачі при перекладі конкретного, специфічного чи видового поняття. Наприклад: *You should come every weekend* – приходьте щотижня. Конкретизація – заміна лексичної одиниці з ширшим значенням у тексті оригіналу на вужчу у перекладеному тексті. Наприклад: *pool* – кількість.

Медичний переклад є одним з різновидів науково-технічного перекладу, якому притаманне використання великої кількості термінів. Основною його вимогою є надзвичайна точність, адже неякісний переклад може суттєво вплинути на здоров'я і життя людини. Наслідки неправильного чи некомпетентного перекладу історій хвороб, медичних довідок, інструкцій до лікарських засобів чи інших медичних документів можуть бути непередбачуваними. Тому вивчення медичної термінології має стати головною складовою при підготовці професійних фахівців у галузі перекладу медичного тексту.

### Список використаних джерел:

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Арнольд. – М. : Высш. шк., 2003. – 302 с.
2. Гринчишина Д. Англо-український словник / Д. Гринчишина. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 1700 с.
3. Зубова Л.Ю. К вопросу об особенностях и трудностях перевода английских медицинских сокращений / Л.Ю. Зубова // Вестник ВГУ. Серия «Лингвистика и межкультурная коммуникация». – 2005. – С. 113–116.
4. Латышев Л.К. Курс перевода: Эквивалентность перевода и способы ее достижения / Л.К. Латышев. – М., 2001. – 300 с.
5. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу / Л.М. Черноватий. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 376 с.